

Таким чином, професійна спільнота – це колективний суб'єкт, члени якого об'єднані за територіальною ознакою та мають спільні фахові інтереси, мету, історію і досвід, високий рівень «почуття спільності (спільноти)» та «ми-почуття». Стосунки в спільноті є основою розвитку її соціального капіталу, а їх частота і якість, ступінь довіри відображається у рівні участі членів спільноти в її житті. Активна членська позиція в професійній спільноті дозволяє людині, яка обрала цей фах, не лише завершити процес професійної самоідентифікації, але й долучитися до участі у формуванні механізмів професійного регулювання, розробленні професійних та освітніх стандартів, у інших процесах розвитку професії, що є наразі такими актуальними для соціальної роботи.

Список використаних джерел:

1. Васютинський В. Психологічні виміри спільноти: монографія. Київ: Золоті ворота, 2010. 120 с.
2. Семигіна Т. В., Лиховид Д. О. «Громада» чи «Спільнота»? (інтерпретації феномену громади сучасними науковцями) // Нова парадигма. 2014. Вип. 123. С. 186-195.
3. Сила Т. І. Психологічний сенс громади в системі соціально-психологічних категорій // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Психологія. 2015. Вип. 58. С. 143-146.
4. Engelbrecht L. K. Perspectives on the community education model of social work: Implications for education and practice // Social Work/Maatskaplike Werk. 2005. 41(2). P. 143-154.
5. Mcmillan D. W., Chavis D. Sense of Community. A Definition and Theory // Journal of Community Psychology. 1986. Vol. 14. P. 6-23. DOI: 10.1002/1520-6629(198601)14:13.0.CO;2-I

Оксана Бойко

*кандидат педагогічних наук,
доктор філософії (PhD) з соціальної роботи
доцентка, завідувачка кафедри*

*Школа соціальної роботи імені професора Володимира Полтавця
Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ*

ПРОФЕСІЯ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА» У МІЖНАРОДНІЙ СТАНДАРТНІЙ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙ

Соціальна робота в Україні існує впродовж більш, ніж двадцяти п'яти років, на відміну від європейських країн, де історія її створення і розвитку може налічувати близько ста років. Якщо говорити про український контекст соціальної роботи, то все ще триває її професіоналізація, формуються основні риси професійного проекту. Водночас, існують і певні особливості її розвитку в Україні [1]. Зокрема, відсутнє узгоджене між усіма стейкхолдерами визначення соціальної роботи, її потенціал не використовується у задоволенні існуючих гострих соціальних потреб, міжсекторальна співпраця ускладнена внаслідок надмірного регулювання у соціальній сфері тощо. Однією з найвагоміших перешкод розвитку професії «соціальна робота» на сьогодні в Україні є існуюче на національному рівні групування професій та розуміння змісту діяльності.

Міжнародна стандартна класифікація професій (МСКП-08) [2] є рекомендованою Міжнародною організацією праці як основа для усіх країн світу для групування й класифікації професій на національному рівні, аналізу ринку праці та міжнародної звітності. В Україні групування професій подано у Національному класифікаторі професій України ДК 003:2010 [4]. У ньому групування професій соціальної роботи здійснюється за чотирма основними професійними групами: 1483 Менеджери (управителі) у соціальній сфері; 2446.2 Професіонали в галузі соціального захисту населення; 3460 Соціальні працівники; 5133 Соціальні робітники.

Натомість, у Міжнародній стандартній класифікації професій групування професій соціальної роботи відбувається за трьома рівнями: 1344 Менеджери/керівники з питань соціального добробуту (Social Welfare Managers); 2635 Професіонали соціальної роботи і консультування (Social Work and Counseling Professionals); 3412 Асистенти професіоналів соціальної роботи (Social Work Associate Professionals) [2]. В процесі співставлення двох

версій МСКП-08 – англomовної та російськомовної – було встановлено низку невідповідностей у перекладі назв підгруп професій соціальної роботи (зокрема, 2635 «Специалисты-профессионалы в области организации и ведения социальной работы»; 3412 «Социальные работники» (остання існує лише у російськомовній версії МСКЗ-08)). Переклад російською мовою професій соціальної роботи у МСКП-08, який було використано за основу для формування української національної класифікації, не відповідає змісту англomовного оригіналу та міжнародним підходам до розуміння професії соціальної роботи на різних рівнях. Це створює суттєві труднощі як для розуміння змісту й ролі соціальної роботи загалом, так і для розвитку її професійного проекту в Україні. Така ситуація суттєво обмежує розвиток і кар'єрне просування соціальних працівників, унеможлиблює повноцінне використання потенціалу соціальної роботи для вирішення нагальних потреб і проблем для різних стейкхолдерів, значно ускладнює міжсекторальну співпрацю; негативно впливає на формування змісту професійної підготовки тощо.

Таким чином, на сьогодні існує гостра необхідність перегляду національної класифікації груп професій, пов'язаних із соціальною роботою, та її гармонізації з міжнародними стандартами. Це створить основу для подальшого розвитку соціальної роботи, узгодження освітніх і професійних стандартів, розробки процедур ліцензування й сертифікації соціальних працівників, створення національних кваліфікаційних центрів із соціальної роботи тощо.

Список використаних джерел:

1. Boyko O. Social work education in post-socialist and post-modern era: the case of Ukraine / Oksana Boyko, Tetiana Semigina // In *Global Social Work. Crossing Borders, Blurring Boundaries: Monography* / Ed. by Carolyn Noble, Helle Strauss, Brian Littlechild (eds.) – Sydney: Sydney University Press, 2014. – P. 257–269.
2. International Labor Organization. International Standard Classification of Occupations 08 [Electronic resource]. – Accessed from: <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>.

3. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників: Випуск 80. Соціальні послуги. Затверджено Наказом Міністерства соціальної політики України №518 від 29.03.2017. – Доступно з: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0518739-17#n11>.

4. Національний Класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ipzn.org.ua/kp-2010-zi-zminamy-robocha-versiya-2>.

Марина Васильсва-Халатникова

кандидат педагогічних наук,

асистент кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка, м. Київ

СУЧАСНІ СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

На особистість соціального педагога впливають специфічні чинники його професійної діяльності, визначаючи можливості професійного вдосконалення або професійної деформації. До найбільш важливих з них, істотно впливаючих на особистість соціального педагога і його поведінку, відносяться:

- соціальний статус професії, професійної діяльності і суб'єкта цієї діяльності;
- зміст професійної діяльності;
- організація та засоби професійної діяльності;
- людський чинник, обумовлений взаємодією соціального педагога та об'єкту соціально-педагогічної діяльності (взаємодія культур, емоційно-вольових проявів): суб'єктивний чинник (його культура та емоційно-вольовий прояв) і чинник об'єкту професійної діяльності (його культура та емоційно-вольовий прояв);
- середовище професійної діяльності;
- результат професійної діяльності [1, С. 53 – 61].